

De activiteiten van KBO Limburg worden gesubsidieerd door de provincie limburg

provincie limburg

KBO Limburg
Steegstraat 5
6041 EA Roermond
0475 38 17 40
info@kbolimburg.nl
www.kbolimburg.nl

‘Goed op weg en het tempo erin houden’

**Bondsbestuur KBO Limburg
per 31 december 2019**

Voorzitter

Marcel Ballas

Secretaris

Jan Brouns

Penningmeester

Joos Jenniskens

Regiovoorzitters

Regio Gennep

Peter Leenders (waarnemend)

Regio Horst-Venray

Martin Wijnhoven

Regio Peel en Maas-Venlo

Ger Timmermans

Regio Midden-Limburg

Jan Brouns

Regio Westelijke Mijnstreek

Guus van Egdom (ad interim)

Regio Limburg Zuid

Jo Linders

Adviseurs

Tielke Ausems-van Herten

Cees Verstedes

Team KBO Limburg

Directeur

Hans Hollanders

Managementassistente

Yvonne Janssen-van Heel

Consulenten

Elly Gubbels-Stappers

Tessa Mewiss

Renske Dassen (vanaf 28 januari)

Communicatieadviseur

Joan Raaijmakers

Controller

Wil Reijners

secretaresse

Ellie Ruiter (tot en met 11 augustus)

Cynthia Hegger (vanaf 11 maart)

Op de foto van links naar rechts

Martin Wijnhoven, Marcel Ballas, Jan Brouns, Peter Leenders, Jo Linders, Ger Timmermans, Cees Verstedes, Tielke Ausems-van Herten, Guus van Egdom, Hans Hollanders (directeur) en Joos Jenniskens.

'Goed op weg en het tempo erin houden'

In 2018 sloegen we nieuwe wegen in. In 2019 hebben we flink de pas erin gezet om de KBO in Limburg hernieuwd op de kaart te zetten. Want dat moet. Onze voorzitter Marcel Ballas verwoordt het heel duidelijk: "Ons imago is niet goed, te oubollig, te stoffig. We zijn gewoon niet hip genoeg. En we zijn te veel intern gericht. Dat is jammer want we doen genoeg dingen die de moeite waard zijn om voor het voetlicht te brengen.

We bieden een goed sociaal netwerk dichtbij huis, we komen stevig op voor de belangen van senioren en we bieden boeiend vrijwilligerswerk, waar je veel voldoening uit kunt halen. Maar dan moeten mensen je wel weten te vinden. En als ze je weten te vinden, moet je presentatie wel eigentijds zijn. Wat dat betreft was en is er nog heel wat te winnen." Aan de slag dus met een nieuw blad, een nieuwe website en een

nieuwe huisstijl. Er liggen ook nieuwe projecten in het verschiet. De Risk Factory bijvoorbeeld waar basisschoolkinderen en senioren kunnen oefenen in veiligheid. Een groot project tegen eenzaamheid is alvast in de grondverf gezet. In dit jaaroverzicht een bloemlezing van onze belevenissen in 2019, een mooi jaar voor de KBO, als grootste seniorenorganisatie sterk in Limburg!

Januari

Zo aan het begin van een nieuw jaar zijn er vooral veel ambities en verwachtingen.

Er zijn verkiezingen voor Provinciale staten op komst en dat betekent een nieuw bestuur, met nieuwe plannen. Hopelijk met stevige aandacht voor senioren. Er liggen voor de KBO al nieuwe projecten en samenwerkingsverbanden in het verschiet met o.a. aandacht voor armoede, veiligheid en eenzaamheid. En vast en zeker weer heel veel sociale activiteiten en ontmoetingen. In elk geval binnen onze KBO-afdelingen: wandelen, fietsen, uitstapjes en informatiebijeenkomsten over allerlei onderwerpen. Van fietsinstructiedagen en gesprekken over het levenseinde tot tabletcafés en aandacht voor dementie, mentorschap en vooral voor elkaar.

In Roermond beginnen we het nieuwe jaar goed. We verwelkomen **twee nieuwe collega's**. Renske Dassen als consultant en Joan Raaijmakers als communicatieadviseur. Renske is helemaal nieuw en is net terug van een aantal jaren in de Verenigde Staten. Joan werkte al een tijdje als zelfstandige voor KBO Limburg. Vanaf dit jaar is ze vast lid van ons team.

En er is nog meer goed nieuws. We gaan de rol van regionale ouderendelegatie in het Pact Ouderenzorg van het ministerie van VWS oppakken. Dat doen we samen met het Netwerk Senioren Limburg en de Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg. Vanuit het netwerk nemen twee vertegenwoordigers zitting in de landelijke **Raad van Ouderen**. Voor de KBO beslist geen onbekenden: Tielke Ausems, adviseur van het Bondsbestuur, en Nel van Lin, oud-voorzitter van KBO Maaskerken. De belangen van ouderen zijn bij hen in goede handen.

Op 29 januari is er een interessant **symposium in de regio Westelijke Mijnstreek**.

Onderwerp: dementie. Een heldere uiteenzetting van professor Frans Verhey en daarna in gesprek met WMO-consulenten van gemeenten, een vertegenwoordiger van het Alzheimer-café Stein en een ouderenge-neeskundige. Heel verhelderende en boeiende middag.

Als erkende Maatschappelijke Organisatie zijn we betrokken en aanwezig bij het symposium **Diversiteit op de Werkvloer** op 31 januari in Kasteel Daelenbroeck. Want ook als het gaat om de arbeidsmarkt is de aandacht voor senioren belangrijk!

In januari (en februari) worden onze 170 **belastinginvullers**, allemaal vrijwilligers, klaargestoomd voor de belastingaangifte 2018. Dat doen we elk jaar, zodat ze precies weten wat de nieuwste

richtlijnen zijn. Vanaf 1 maart zijn ze weer graag aan de slag voor KBO-leden die hulp nodig hebben bij de belastingaangifte. Fiscalist en belastinginvuller Jan Caris weet dat goed te verwoorden: "Elk bezoek kost natuurlijk even tijd, maar koffie en gebak staan bijna overal klaar. En hoe prettig is het niet om één maal per jaar zo'n sociaal contact te hebben. Men is blij ons te zien en buiten de aangifte, die feitelijk weinig tijd kost, wordt er over zoveel meer gepraat. Het goede gevoel dat je eraan overhoudt, is onbetaalbaar." In 2019 zijn er meer dan 3.200 IB-aangiften ingevuld door onze Huba's. Ze deden ook zo'n 120 aanvragen voor Huurtoeslag en 150 voor Zorgtoeslag.

De **Raad van Ouderen** komt met haar eerste advies over de campagne 'Herwaardering van ouderen'. Heel belangrijk want met 2,1 miljoen ouderen in 2030 kan de maatschappij immers niet om deze groep heen! Minister de Jonge gaat de adviezen meenemen in de uitwerking van de

“

'Naarmate we ouder worden is 'wij' belangrijker dan 'ik' '

'Ga erop uit, blijf actief. KBO kan daarbij helpen. Naarmate we ouder worden is 'wij' belangrijker dan 'ik'. En oud worden is niet negatief. Denk oosters: wijs met grijs. Uiteindelijk nemen je competenties al vanaf je 20e af, maar je mag dit ook groeien noemen. Waar het om draait, is hoe je ermee omgaat.'

Hans Kasper
Emeritus Professor en oud-directeur
onderzoeksbureau Etil

campagne. Zo komt er een co-creatie sessie met de Raad, het campagnebureau en een wetenschapper die veel weet over beeldvorming over ouderen. Hij betreft de Raad van Ouderen ook bij de verdere uitwerking van de campagne.' Kortom: niet praten over ouderen maar met ouderen!

Februari

In februari maken we afspraken met Romeo Delta, de uitgever van ons **nieuwe blad: Senioren Limburg**. KBO Limburg gaat de redactie van dit blad verzorgen. KBO-leden ontvangen het in 2019 in maart, september en december. In juni wordt het in de vorm van een informatiekraantje in de brievenbussen van maar liefst 150.000 senioren in Limburg bezorgd!

Een mooie manier om de KBO in Limburg extra op de kaart te zetten.

Directeur Hans Hollanders
houdt van kleindochter Giselle

We wonen de première bij van **Zelf Sjöldj**, een project van de Stichting Turba van o.a. Ton Custers, in het gemeentehuis van Roermond. Een ludieke theatervoorstelling die armoede in beeld brengt en bespreekbaar maakt. Een mooi project voor de KBO-afdelingen.

En er is nog een nieuw aanbod voor afdelingen in de maak: de **Risk Factory**, een initiatief van de Veiligheidsregio Limburg Noord. De Risk Factory biedt een oefenruimte met realistische en interactieve scenario's, zoals brand, internetgebruik en verkeersveiligheid. Bezoekers, waaronder senioren, kunnen er in de praktijk leren hoe te handelen als er gevaar dreigt. KBO Limburg denkt mee bij het ontwikkelen van de scenario's voor senioren o.a. over positieve gezondheid.

Op 11 februari ondertekenen Hans Hollanders, directeur KBO Limburg en Irene Thuis, bestuurder van MEE Zuid-Limburg een **convenant** voor samenwerking op het gebied van de **informele cliëntondersteuning**. Binnen de gemeenten in (Zuid-)Limburg zijn zowel KBO als MEE daarmee bezig. De KBO heeft de Ouderenadviseurs en MEE de Consulente-beroepskrachten. Dat blijft ook zo, maar we gaan wel kijken hoe we samen de kwaliteit van de cliëntondersteuning kunnen verbeteren. Een gezamenlijke werkgroep gaat aan de slag om deze samenwerking in de praktijk uit te werken. Later dit jaar wordt eenzelfde convenant getekend met MEE Noord- en Midden-Limburg.

Wij zijn ook mede-organisator van dit evenement. De lijsttrekkers worden stevig aan de tand gevoeld en dat levert een glas-heldere conclusie op: alle politieke partijen staan vierkant achter de MO's, ook wat de provinciale financiering betreft. Daarmee spreken ze hun waardering uit voor al het werk van met name de duizenden vrijwilligers die actief zijn binnen deze organisaties.

Maart

In maart verschijnt de eerste editie van ons nieuwe blad **Senioren Limburg**. Hierin vertelt emeritus Professor Hans Kasper over de betekenis van senioren voor de Limburgse economie. Psycholoog in spe Esther Frinking weet hoe je positief oud kunt worden. Het geheim blijkt dankbaarheid te zijn. KBO-voorzitter Marcel Ballas vertelt met trots over de nieuwe look van KBO Limburg en de KBO in Gronsveld-Rijckholt prijst zich gelukkig met een bijna volledig nieuw bestuur. Ook de Blazers-klas Da Capo van de Koninklijke Harmonie in Roermond, de Keuninklikke, komt uitgebreid in beeld en aan het woord.

Na de start van het samenwerkingsproject met de **Stichting Mentorschap Limburg** eind 2018 in het provinciehuis, gaan we in 2019 samen met de KBO-afdelingen op zoek naar mentoren. Vrijwilligerswerk met inhoud en van grote betekenis voor mensen en daarmee zeer de moeite waard. Een mentor behartigt en bewaakt de belangen van zijn of haar cliënt op het gebied van zorg en welzijn, maar is ook een sociaal maatje. De afdelingen ontvangen een informatieflyer en kunnen zich aanmelden voor de organisatie van een informatiebijeenkomst over mentorschap. Op 21 februari zijn bijna alle lijsttrekkers voor de **Provinciale Statenverkiezingen** te gast bij de 29 Maatschappelijke Organisaties in Limburg, waaronder de KBO.

Op woensdag 20 maart een geslaagde afsluiting van de cursus voor een groep van 15 nieuwe **Ouderenadviseurs**. Gedreven mensen die senioren graag bijstaan met hun vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Ze krijgen hun certificaat uit handen van KBO Limburg voorzitter Marcel Ballas (links op de foto). We zijn hartstikke trots dat er weer een nieuwe groep kan worden toegevoegd aan onze 'voorraad' ouderenadviseurs. Een 'voorraad' die overigens nooit groot genoeg kan zijn!

Een van hen: KBO Limburg consultant Elly Gubbels! Goed voor 5 km hardlopen! Echt een topprestatie!

In maart staat Venlo ook dit jaar in het teken van de **Venloop**. Met op donderdag 25 maart een goed bezochte seniorenmiddag, op zaterdag veel wandelende senioren en op zondag 28 maart komen dan de echte bikkels aan de start.

'Ontvangen stemt je dankbaar, maar geven nog meer.'

"Nederland staat in Europa op de derde plaats als het gaat om het aantal mensen dat kampt met eenzaamheid. Bij ouderen loopt dit percentage nog verder op tot ruim boven de 60. Belangrijke oorzaak is onze materialistische maatschappij van meer, meer en nog eens meer. Daar word je niet gelukkig van. Zorg ervoor dat je tot op hoge leeftijd een gelukkig en zinvol leven leidt en dat je goed weet om te gaan met tegenslagen, dat heet psychologische flexibiliteit. Een ander belangrijk facet is dankbaarheid. Belangrijk is dat je je bewust wordt van het goede in je leven, materieel, maar vooral ook immaterieel. Ontvangen maar vooral ook geven is belangrijk. Je moet eens opletten wat dat met de ander doet, en met jezelf."

Esther Frinking
Psycholoog

April

Vanuit het Netwerk Senioren Limburg slaan we de handen ineen met een aantal partners en formuleren we een eerste opzet voor het project **Samen tegen Eenzaamheid**. Eenzaamheid is al jarenlang een groot probleem onder ouderen, ook in Limburg. Belangrijk om daar samen nu echt werk van te gaan maken. Partners zijn o.a. Burgerkracht Limburg, de universiteiten en de GGD-en. KBO Limburg wordt kartrekker.

Nu de statenverkiezingen achter de rug zijn, wordt er uiteraard gewerkt aan de coalitievorming. Vanuit het Netwerk Senioren Limburg zorgen we voor beleidsinput met het manifest **'Wat senioren verwachten van het provinciaal bestuur van Limburg'** met concrete aandachtspunten op het gebied van wonen, veiligheid en welzijn. Ook in dit manifest is eenzaamheid een belangrijk aandachtspunt.

We beginnen ook met de inventarisatie van de gemeentelijke coalitieakkoorden. De vraag daarbij is: hoe seniorvriendelijk is het gemeentelijk beleid?

Ondertussen krijgt de **nieuwe look** van KBO Limburg steeds meer vorm. Met een nieuw logo, briefpapier, enveloppen en banners. De nieuwe website is bijna klaar en natuurlijk krijgen de medewerkers nieuwe visitekaartjes. Voortaan met foto! Makkelijk om steeds te kunnen zien wie wie is.

De **Raad van Ouderen** komt opnieuw met een advies aan minister Hugo de Jonge. De raad wil een landelijke website waarop duidelijke informatie te vinden is over de kwaliteit en de kenmerken van verpleeghuizen. Op deze manier moet het makkelijker worden voor ouderen en hun mantelzorgers om de juiste keuze te maken. De raad wil ook dat er in de informatievoorziening meer aandacht komt voor de 'zachte' kenmerken van verpleeghuizen, zoals geborgenheid, autonomie, diversiteit en zingeving. Dat zal het tijdig maken van de juiste keuze zeker eenvoudiger maken.

Raad van Ouderen
Praten mét ouderen,
niet óver ouderen

Landelijk speelt er ook het nodige binnen de KBO. De Unie KBO is een samenwerking aangegaan met de PCOB. Samen vormen ze de grootste seniorenorganisatie van Nederland en zijn daarmee een belangrijke landelijke speler

als het gaat om de belangenbehartiging van senioren. Binnen KBO PCOB wordt gewerkt aan een **vernieuwingsproces**. Voor KBO Limburg een belangrijk proces dat zeker ook de afdelingen, de basis van de KBO, zal raken. Zo'n proces gaat nooit zonder slag of stoot. De afdelingen willen daarom graag weten hoe de zaken ervoor staan en krijgen daar op 30 april uitleg over van voorzitter Marcel Ballas en het Bondsbestuur. Ze vertellen welke stappen KBO Limburg in dit proces wil zetten. Dat levert veel vragen en een levendige discussie op. Een nuttige bijeenkomst met een grote opkomst en de belofte van het Bondsbestuur dat de afdelingen regelmatig informatie krijgen over de voortgang.

'Optimist tot in de kist'

"Ik ben geen wereldverbeteraar maar zou wel graag, ook onder vakgenoten, zien dat anders wordt gekeken naar wat om ons heen gebeurt. Plaats berichten in een bredere context en vermeldt ook positieve resultaten. Wij journalisten zijn vaak te negatief ingesteld, onder het motto goed nieuws is geen nieuws."

Over positieve ontwikkelingen horen we veel te weinig. Ik denk dat een kentering in denken hard nodig is. Daarom zet ik mij ook in voor 'World's Best News', een organisatie die mensen wil inspireren met nieuws over vooruitgang in de wereld en journalisten aanspoort nieuws genuanceerder te brengen. Je mag mij gerust een optimist tot in de kist noemen."

Felix Meurders
Radio- en televisiejournalist

Mei

KBO PCOB komt met een **petitie tegen de hoge parkeerkosten bij de ziekenhuizen**. Daar kunnen we in Limburg ook over meepraten. Veel senioren komen er immers regelmatig voor onderzoek, behandeling, maar ook bezoek. Een ochtend of middagje polikliniek kan qua parkeerkosten aardig oplopen. De petitie wordt bijna 27.000 keer getekend en daarna aangeboden aan de Tweede Kamer.

Op 3 mei overhandigt **KBO Grubbenvorst** een cheque van € 13.425,00 aan La Providence. Deze KBO-afdeling heeft dit geld door sponsoracties bijeengebracht. Het bedrag is besteed aan een Duoscootmobiel & een Rolstoeltaxi, zodat minder mobiele bewoners van La Providence maar ook dorpsbewoners uit Grubbenvorst nog meer kunnen genieten van de mooie omgeving. Een mooi voorbeeld van omzien naar elkaar van deze KBO-afdeling!

We hebben het er al heel vaak over gehad, maar op 9 mei is het dan toch zover. KBO Limburg heeft een **nieuwe website**. Het adres is hetzelfde: www.kbolimburg.nl. De inhoud en de uitstraling zijn totaal anders. De website is veel compacter en overzichtelijker en heeft een frisse, kleurige uitstraling. De focus ligt vooral op actualiteit, de voordelen en de service die de KBO biedt. Belangenbehartiging komt uiteraard aan bod en er is aandacht voor de activiteiten van de KBO, met een duidelijke verwijzing naar de afdelingen. Een website die recht doet aan waar we als KBO voor staan, en die zeker de jonge senior moet aanspreken. En uiteraard met een button om meteen lid te worden!

Op 16 mei organiseert de **educatiecommissie van regio Peel & Maas - Venlo** een geslaagde en informatieve middag over bewindvoering en mentorschap. Mentorschap Limburg geeft informatie over wat een mentor is en wat deze kan betekenen. Het gaat over boeiend vrijwilligerswerk voor senioren, maar het kan natuurlijk ook zo zijn dat senioren een mentor nodig hebben. Goed om dan te weten waar je terecht kunt. In mei bezoeken directeur Hans Hollanders en penningmeester Joos Jenniskens alle 6 de regio's van KBO Limburg om de Algemene Vergadering met de afdelingen in juni voor te bereiden. Ze kunnen rekenen op veel vragen, maar ook op inspiratie en gast-vrijheid! Geweldig! De laatste is op 27 mei in de regio Peel en Maas - Venlo.

Daar wordt afscheid genomen van regio-voorzitter Jo van der Velden. Uit handen

van KBO-voorzitter Marcel Ballas ontvangt hij de **gouden KBO-speld** en van alle afdelingen een groot applaus!

Op 21 mei is er een **besturencontactdag in de regio Horst-Venray**. Daar wordt Harrie Weijs, voorzitter van educatiecommissie in deze regio, in het zonnetje gezet voor maar liefst 15 jaar inzet! De rest van de dag genieten zo'n 100 bestuurders van een boeiende presentatie over de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum en een prachtige boottocht door dit gebied!

Op 22 mei wordt de Dr. Poelsprijs uitgereikt tijdens de Sociale Studiedag van de Dienst Kerk en Samenleving. Dit is een tweejaarlijkse aanmoedigingsprijs voor sociale en diaconale projecten. Het **KBO-project Levenseinde** is dit jaar genomineerd. Na een boeiende middag krijgt het project 'Bloempje voor het goede doel' uit Geleen de prijs uitgereikt. Bloempje organiseert o.a. kinderfeestjes voor kinderen uit gezinnen die daar zelf geen middelen voor hebben.

En **KBO Schinnen** gaat ook deze maand weer lekker zwemmen bij Sportpark De Haamen in Beek.

'Ik zou de rijkdom van het geloof niet willen missen'

"Wat kan ik ermee wanneer Max Verstappen meer aantrekkingskracht heeft dan het woord van God? Mensen hebben een vrije wil maar het is een rijkdom wanneer je het geloof hebt. Ik zou die rijkdom niet willen missen. Een moeder die haar enig kind verloor, vertelde me niet te weten hoe dit verlies zonder geloof te kunnen dragen. Het was een ankerplaats voor haar verdriet. Hoe je het ook wendt of keert, je wordt geconfronteerd met de eindigheid van het bestaan, en men stelt zich vragen of niet."

missen. Een moeder die haar enig kind verloor, vertelde me niet te weten hoe dit verlies zonder geloof te kunnen dragen. Het was een ankerplaats voor haar verdriet. Hoe je het ook wendt of keert, je wordt geconfronteerd met de eindigheid van het bestaan, en men stelt zich vragen of niet."

Harrie Smeets
Bisschop van Roermond

Juni

Op 5 juni is de jaarlijkse **Algemene Vergadering** van KBO Limburg. Samen met de afgevaardigden van de afdelingen kijken we dan terug: wat hebben we het afgelopen jaar gedaan? Maar ook vooruit: wat zijn onze plannen voor het komend jaar? KBO Limburg is bezig met een vernieuwingsslag, maar ook landelijk is er een vernieuwingsslag gaande. Genoeg stof tot discussie en die wordt dan ook stevig gevoerd. Poppenspeler Armand Schreurs haalt daar vervolgens op zeer humoristische wijze de scherpe kantjes van af. Maar ook onze veelzijdige voorzitter Marcel Ballas weet om te gaan met spanning. Tijdens het tellen van de stemmen over een motie van 9 afdelingen van de regio Westelijke Mijnstreek over 'KBO PCOB vernieuwt', steekt hij alle aanwezigen een hart onder de riem door spontaan een lied te zingen. Veel mensen blijken het te kennen en zingen het van harte mee. Een bijzonder moment. De motie wordt uiteindelijk verworpen. De vergadering begint echter met een stevig stuk beweging. Ook daar blijken senioren goed in te zijn!

In juni ontvangen 150.000 senioren, via gerichte huis-aan-huisverspreiding, de informatiekant 'Senioren Limburg'. Blikvanger is Felix Meurders, de uit Limburg afkomstige bekende radio- en televisiepresentator en journalist. In de krant allerlei informatie over gezondheid, veiligheid, ouderenadviesing en mentorschap. Daarnaast komen de nodige KBO-afdelingen in beeld met de activiteiten die zij voor senioren organiseren.

Op 12 juni sluiten we ook met **MEE Noord en Midden-Limburg** een samenwerkingsconvenant rondom de onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarmee is deze samenwerking nu provincie breed! Naast WMO-aangelegen-

heden kunnen onze ouderenadviseurs nu ook adviseren bij vraagstukken over de Wet Langdurige Zorg. Er komen ook bijeenkomsten voor MEE consultants en KBO-ouderenadviseurs, o.a. voor het uitwisselen van kennis en ervaring.

Tijdens de **besturencontactdag van regio Midden-Limburg** op 20 juni krijgen de deelnemers rondleidingen bij Kasteel Montfort en op Wijngoed de Deelgaarderberg. Daarbij dan ook nog een heerlijke proeverij. Alles bij elkaar een zeer geslaagde middag met een grote opkomst.

Na een dienstverband van 12 jaar gaat consultant **Arthur Nijsten met pensioen**.

Joan Raaijmakers
communicatieadviseur
houdt van de zee

'Ik kan niet tegen onrecht'

"Ik heb 40 jaar expertise in financiën. Toen ik in 2005 werd gepensioneerd, verdiepte ik me in de status van de pensioensector. Pensioenproblemen? Waar hebben ze het over. Pensioenfondsen krijgen tientallen

miljoenen meer binnen dan ze moeten uitkeren. Pensioen-uitkeringen binden aan een mogelijk economische terugval, is een fataal beleid. Een negatieve rekenrente zegt niets over het vermogen dat fondsen hebben opgebouwd met de spaarcenten van de arbeiders. De economie draait op volle toeren door de inzet van heel veel arbeidskrachten. Die betalen allemaal pensioenpremie, inclusief de werkgeversbijdrage, ook arbeidskrachten uit het buitenland! Uitkeringen niet meer indexeren of zelfs korten is in feite diefstal."

Huub Esten
Winnaar Hub Cobbenprijs 2019

Juli Augustus

Het **project Samen tegen eenzaamheid** begint meer vorm te krijgen. Er is nu een stuurgroep die er voortvarend mee aan de slag gaat. De Raad van Ouderen doet weer van zich spreken. Om goed ouder te kunnen worden,

moet er een brede maatschappelijke beweging komen! In haar advies schrijft de Raad o.a. dat deze beweging moet leiden tot nadenken over ouder worden en hoe je je daarop kunt voorbereiden. Nadenken over de toekomst moet onderdeel zijn van onze sociaal-culturele omgeving en het moet normaal zijn dat we zelf nadenken over wat we later willen, of om mensen hierover te bevragen.

Bijvoorbeeld via lokale ontmoetingen en activiteiten. Bij de KBO gebeurt dat al binnen de afdelingen en ook de ouderenadviseurs kunnen worden ingezet.

De Raad pleit bij een publiekscampagne voor een verrassende boodschap die met humor wordt gebracht!

In juli biedt de provincie Limburg een **workshop social media** aan voor vrijwilligersorganisaties bij FB4 in Heerlen. Ook KBO Limburg maakt er dankbaar gebruik aan. De ouderwetse schoolbankjes zijn herkenbaar, maar gelukkig zijn ze wel voorzien van comfortabele stoelen... Alle generaties zijn aanwezig! Veel te leren ook van elkaar. Boeiend en ook nog erg leuk!

De zomerperiode is voor veel mensen een heerlijke tijd. Er hoeft niet zoveel, weinig vergaderingen, gewoon even rustig aan doen. Voor senioren is het soms een lastige periode. Kinderen en kleinkinderen op vakantie, vaste activiteiten liggen stop, het is stil in de straat en dan ligt eenzaamheid op de loer. Gelukkig zijn er veel **KBO-afdelingen** waar de vaste activiteiten gewoon door-

gaan. Sterker nog, er worden vaak **extra activiteiten** georganiseerd. Zo organiseert KBO Gennep een Zomerschool met gezellige en interessante activiteiten. KBO Groot Stein organiseert Vergeet-me-niet-dagen om eenzaamheid te bestrijden, KBO Grubbenvorst gaat op bedevaart naar Kevelaer, KBO Amstenrade organiseert een gezellige zomerbarbecue en KBO Panningen gaat zelfs zingen in de Jumbo. Zomaar wat voorbeelden van KBO-afdelingen in Limburg. KBO sterk in Limburg, ook in de vakantieperiode!

De Limburgse gemeenten krijgen namens het **Netwerk Senioren Limburg** een uitgebreide brief met de vraag hoe het staat met de seniorvriendelijkheid van hun beleid. Na een uitgebreide bestudering van de coalitieprogramma's lijkt dat namelijk nogal tegen te vallen.

Dit jaar is er opnieuw veel **aandacht voor de pensioenen en de koopkracht van senioren**. Dat die

zwaar onder druk staat, blijkt uit de resultaten van het jaarlijkse Koopkrachtonderzoek van KBO PCOB. Vier op de tien senioren ziet armoede toenemen. Zes van de tien mantelzorgers maakt honderden euro's aan kosten. En senioren zonder vermogen zijn financieel kwetsbaar, vooral de groep die nog niet gepensioneerd is. De uitkomsten liegen er niet om. Voor KBO PCOB-directeur Manon Vanderkaa is de maat vol: "Het kabinet moet écht met maatregelen komen op Prinsjesdag." Huub Houben, secretaris KBO Heel geeft op Facebook heel duidelijk aan waar de pijn zit: "Ik heb

altijd gewerkt in een semioverheidsbedrijf. Jaarlijks kreeg ik een overzicht wat mijn jaarlijks inkomen zou zijn wanneer ik met pensioen zou gaan. In 2009 ben ik met pensioen

gegaan. Ik kreeg op dat moment het pensioen zoals beloofd. ECHTER: vanaf dat moment is dat pensioen bevroren... dus elke maand hetzelfde getal. In die periode is een inflatie opgetreden van minstens 15% Dus qua koopkracht ben ik zeker 15% teruggegaan. Blijkbaar ben ik te duur geworden en is mijn leeftijdsverwachting te goed. Het ABP overweegt inmiddels kortingen op pensioen. Is dat eerlijk??? Nee, nee en nog eens nee!"

Op 20 augustus beginnen we samen met de afdelingen Venray en Heel en de regio Venray met een **pilot 'Website bouwen voor afdelingen'**. Leergierige en gedreven mensen aan tafel. We kijken hoe ver we in een dag kunnen komen met het maken en vullen van een website. Van wat we vandaag leren, gaan ook de andere KBO-afdelingen voordeel hebben.

Komend jaar starten we dit project op voor alle afdelingen. Samen de KBO nog beter zichtbaar en vindbaar maken, daar gaat het om!

Op dezelfde dag zwaaien we **Ellie Ruiter** officieel uit. Na 19 jaar hard werken voor de KBO gaat ze officieel met pensioen. We bedanken Ellie heel hartelijk voor alles wat ze voor KBO Limburg en zeker ook voor alle vrijwilligers en afdelingsbesturen heeft gedaan. Niemand deed ooit tevergeefs een beroep op haar. We gaan haar erg missen, maar wensen haar alle goeds in deze nieuwe levensfase.

Managementassistente
Yvonne Janssen houdt van vakantie

Eind augustus ontvangen de leden van de KBO weer het landelijke Ledenmagazine KBO PCOB, als altijd bezorgd door vrijwilligers. Plichtsgetrouwe en vaak ook bijzondere mensen. **Miep Rutten** van KBO Geleen Zuid is daar een mooi voorbeeld van. Ze is herstellende van een stevig auto-ongeluk, maar brengt toch alweer het blad rond. "Ach anders moet mijn man Gerrit het hier in de buurt helemaal alleen doen," verklaart Miep. Petje af voor deze **bijzondere KBO-ster!**

'Als een vis in het water'

"Ik heb me bij de KBO als een vis in het water gevoeld. Het werk was heel afwisselend en ik heb het heel graag gedaan. Hoogtepunten waren de modeshows op de beurs en de beurs zelf. Geweldige dagen, waarop we de

KBO heel mooi konden presenteren. De contacten met de belastinginvullers en de fiscalisten, ook heel bijzonder. De dagelijkse telefoontjes met afdelingsbestuurders en allerlei andere mensen, altijd weer verrassend en heel erg leuk. Ik heb de KBO professioneler zien worden de afgelopen jaren. Dat was en is belangrijk, maar we moeten ook dicht bij de mensen blijven. De saamhorigheid is uniek. Voor veel mensen is de KBO van grote betekenis, dat weet ik zeker."

Ellie Ruiter

Gepensioneerd secretaresse KBO Limburg

September

In september weer een Senioren Limburg. Op de cover deze keer **bisschop Harrie Smeets**, zelf ook lid van de KBO. Volgens hem laten senioren zich echt niet de kaas van het brood eten! Verder een reportage van de Wapenbroeders Limburg Zuid met het oog op 75 jaar bevrijding van Limburg. We kijken terug op de Vergeet-me-niet-dagen van KBO Groot Stein en KBO Gennep die via de Wensbus statushouders laat kennismaken met de omgeving. Hoogleraar Elke Naumann vertelt over de invloed van voeding op onze gezondheid. Een interessante uitgave dankzij onze redactie- en fotografievrijwilligers!

In september is ook het jaarlijkse **teamuitje** voor de medewerkers van KBO Limburg. Deze keer georganiseerd door onze nog jonge consulenten. Dat levert dan natuurlijk een verrassend programma op. In de ochtend kijken we eens heel goed naar elkaar, want we mogen elkaars hoofd na gaan boetsen. In de middag is het puzzelen en samenwerken geblazen in een heuse escaperoom. Dat valt nog niet mee om daaruit te komen, letterlijk en figuurlijk. Uiteindelijk krijgen we hulp, zodat we toch ook weer naar huis kunnen...

Op 23 september ontmoeten de **Ouderenadviseurs van KBO Limburg** en de consulenten van MEE elkaar voor een nadere kennismaking. Deze samenwerking krijgt 'bottom-up' vorm en inhoud. De samenspraak en samenwerking tussen de Ouderenadviseurs en de Consulenten is daarbij van groot belang. Naast informatie over de beide organisaties MEE en KBO, staat de onderlinge kennismaking op de agenda met als rode draad: uitwisseling wie wat doet en waar we elkaar kunnen

vinden. Een zinvolle bijeenkomst die in 2020 beslist een vervolg krijgt.

Stichting Turba maakt tijdens de regioraad van Midden-Limburg op 26 september de bestuurders, ouderenadviseurs en belastinginvullers van deze regio bewust van de vooroordelen over armoede met hun boeiende thematheater 'Zelf sjöldj'!

Op vrijdag 27 en zaterdag 28 september 2019 opent de Evenementenhal Venray opnieuw haar deuren voor de meest veelzijdige 50-plus beurs: BeleefPlus. Tijdens deze twee dagen is er van alles te zien en te beleven voor de actieve vijftigplusser! Ook de KBO is van de partij, met informatie en de

Controller Wil Reijners houdt van Formule 1

Petje-op-petje-af-quiz gepresenteerd door Suus en Bibi. Vrijwilligers van KBO Venray doen gericht aan ledenwerving onder de ruim 3.000 bezoekers, en met succes!

Op 29 september is er een sprankelende modeshow bij KBO St. Augustinus, opgezet met de lokale middenstanders. De modellen zijn leden van de KBO, ze staan er echt heel mooi op!

'Betekenis van vrijheid'

"Ik heb altijd belangstelling gehouden voor de verdediging van ons land en onze bondgenoten, omdat ik zelf aan den lijve heb ondervonden wat verlies van vrijheid betekent. Het is uitermate belangrijk iets voor je vaderland te doen. Bij de Bond vond ik al snel een heleboel elementen van mijn actieve dienstdtijd terug. Ik ontmoet mensen uit de actieve dienst en daarbuiten. Je spreekt dezelfde taal, deelt informatie en bent betrokken bij lief en leed. Ik doe een oproep aan alle actief dienende en oud-militairen die belangstelling hebben voor saamhorigheid en kameraadschap. Neem eens contact op met een van onze afdelingen. Ik nodig iedereen uit onze websites (www.wapenbroederszuid.nl) en Facebookpagina's te bezoeken."

*Luitenant-kolonel b.d. Edwin Jacobsz
oud-voorzitter en erevoorzitter van de Afdeling Roermond/
Venlo, tevens erelid van de Bond van Wapenbroeders.*

*Luitenant-kolonel b.d. Edwin Jacobsz
oud-voorzitter en erevoorzitter van de Afdeling Roermond/
Venlo, tevens erelid van de Bond van Wapenbroeders.*

Oktober

Op 1 oktober vieren we een feestje bij KBO Limburg. Onze consulent **Elly Gubbels** is namelijk precies 25 jaar in dienst. 25 jaar inzet voor de KBO en voor tal van senioren op heel veel fronten. Het optuigen van de ouderensadviesing is toch wel een van haar grootste wapenfeiten. Goed opgeleide adviseurs die senioren bijstaan met raad en daad. Bijvoorbeeld rondom het keukentafelgesprek. Maar ook om bijvoorbeeld meer sociale contacten te krijgen. Zonder Elly was dit allemaal niet gelukt. We zijn al 25 jaar hartstikke blij met haar. Van harte proficiat!

In het kader van de landelijke **Week tegen Eenzaamheid** is er in de gemeente Beekdaelen van alles georganiseerd. Op 8 oktober bijvoorbeeld een speciale markt in Nuth, waar uiteraard ook

de KBO Nuth te vinden is. Ondanks het slechte weer weten toch veel bezoekers de weg naar Nuth te vinden. Wethouder Quadvlieg is ook van de partij en steekt de vrijwilligers van KBO Nuth een hart onder de riem.

Tijdens de regioraad in de regio Horst-Venray op 10 oktober is er een verrassing voor alle afdelingen: een prachtig **1-tegen-100** spel! Joop Bus van afdeling Oostrum heeft, geïnspireerd op het tv-programma 1 tegen 100,

een lokale versie gemaakt die de leden van Oostrum kunnen spelen. Er zitten algemene vragen in, maar ook regionale vragen en vragen uit het Venrays woordenboek.

Het regiobestuur en de educatiecommissie van de regio Horst-Venray hebben ervoor gezorgd dat dit spel nu voor alle afdelingen in de regio

beschikbaar is. In de box o.a. een USB-stick, met KBO-logo, met alle vragen, handleiding, pionnen enz. Een leuke activiteit voor de leden!

Op 11 oktober is het **Coming Out-day**. In Parc Imstenrade is dat dit jaar een bijzondere dag. Deze zorginstelling heeft in 2019 namelijk de Roze Loper gekregen. Dat is geen tapijt voor filmsterren, maar een 'sleutel'. Een keurmerk, dat aangeeft dat de instelling open staat voor iedereen, ongeacht afkomst, cultuur, religie of seksuele geaardheid. Dat betekent dat ook LHBTI-ers: lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders en interseksuele mensen, welkom zijn. Om de Roze Loper van Parc Imstenrade extra cachet te geven, werd Coming Out Day 2019 er georganiseerd, met ervaringsverhalen en een optreden van zanger Ivo van der Bijl.

Belangenbehartiging is uiteraard een van de speerpunten van de KBO. Daarom vinden we het belangrijk om onze vrijwilligers te ondersteunen bij de **lokale belangenbehartiging** in hun eigen gemeente. Op de jaarlijkse **besturencontactdag van de Regio Gennepe** op 17 oktober geeft Mariëlle van Oort, Hoofd Belangenbehartiging KBO PCOB, de workshop 'Kansen pakken als partner van de gemeente'. Een nuttige en interessante middag die de relatie met de verschillende gemeenten zeker zal versterken!

Op 30 oktober is er een inspirerende bijeenkomst met nieuwe kaderleden van de KBO. Enthousiaste bestuurders die informatie krijgen over de organisatie en kernwaarden van de KBO. Een overzicht van activiteiten geeft een inzicht in het werkplan van KBO Limburg en de landelijke KBO-PCOB. Na de pauze kunnen de deelnemers de Jubelmuur en de Klaagmuur invullen met suggesties, verbeteringen en vragen. Een zinvolle middag onder leiding van onze enthousiaste consulenten Tessa en Renske!

'Grote groep mantelzorgers erg content'

"Kijk eens naar de mantelzorgers. Als daar iets misgaat dan is er direct een gigantisch probleem. Als je niet meer voor de ander kunt zorgen of als je het zelf niet meer aan kunt. Dat geeft een negatief beeld.

Maar als wij met hen praten, zien we ook dat een grote groep mantelzorgers erg content is en veel energie put uit het feit dat ze mantelzorger kunnen zijn. Het is niet alleen kommer en kwel. Ter illustratie: van de 100 mantelzorger kunnen er 30 ernstig belast zijn; dat betekent dat dit voor 70 mantelzorgers niet geldt. Van die groep zeggen er misschien 40 dat ze het wel aan kunnen en 30 ervaren zelfs geen belasting. In de wetenschap proberen we een algemeen overzicht te geven van zo'n groep en dat is vaak veel genuanceerder dan de soms negatieve verhalen in de media."

*Professor Jan Hamers
Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg*

November

Op 5 november is de jaarlijkse **studiedag van Bondsbestuur en team van KBO Limburg**. Samen de lijnen uitzetten voor komend jaar. Kijken waar onze kansen en bedreigingen liggen. Zowel op provinciaal als op regionaal en lokaal vlak. We kijken ook hoe we dit samen met de afdelingen op kunnen pakken. Zij vormen immers de basis en de kern van de KBO. In de middag leren we van alles over het gedrag van apen. De overeenkomsten met ons menselijk gedrag zijn opmerkelijk.

De volgende dag gaan we naar Venlo, naar de **Risk Factory**. Daar is op 6 november de aftrapbijeenkomst voor de KBO-afdelingen. Zij kunnen proeven van de scenario's die de Risk Factory biedt rondom veiligheid en gezondheid. De ontvangstruimte is echt helemaal vol met afdelingsbestuurders van zo'n 50 afdelingen, iedereen is nieuwsgierig en benieuwd naar wat dat dan nu eigenlijk is, zo'n Risk

Factory. De vele aanmeldingen die daarna binnenkomen, laten zien dat het concept van de veiligheidsregio ook voor senioren van belang is en hen aanspreekt! Sowieso een mooi samenwerkingsverband van Veiligheidsregio Limburg Noord, brandweer, politie, GGD en KBO.

Veel ouderen weten niet goed wat hun leven zinvol maakt. Dat schrijft de Raad van Ouderen deze maand in een **advies over zingeving en eenzaamheid**. De raad somt 13 punten op die het leven zinvol maken voor ouderen. Bovenaan staat het gezinsleven en de verbinding met dierbaren. Ook zorg, zowel mantelzorg als zorg voor kleinkinderen en huisdieren, wordt veel genoemd. Ook vrijwilligerswerk of bestuurswerk is zinvol. Ouderen willen ook graag iets achterlaten voor

Consulenten Renske Dassen en Tessa Mewiss houden van samen lunchen

volgende generaties zoals een stamboom, kunst en het beschermen van oude ambachten. In plaats van zingeving spreekt de Raad overigens liever over 'levensvragen', 'wat maakt het leven voor jou zinvol', 'waar word je blij van?' en 'levenskunst'. Dat moet allemaal meer aandacht krijgen van de eerstelijnszorg, zorgverzekeraars, media en samenleving.

Op 13 november komen de besturen van de regio Zuid-Limburg bij elkaar voor hun **besturencontactdag**. Zij krijgen een boeiend en leerzaam programma voorgeschoteld met presentaties over WMO en WLZ, woningaanpassingen en duurzaamheid en levensbestendig wonen. De dag wordt afgesloten met een voorstelling van Zelf Sjöldj' over armoede. De aanwezigen zijn erdoor verrast en onder de indruk.

Op 19 november is deze **besturencontactdag in de Westelijke Mijnstreek**. Daar is het thema 'Verjonging en vernieuwing'. Met meer leden wint de KBO aan kracht en invloed. Maar hoe kunnen we ervoor zorgen dat we ook meer leden krijgen? Dat is toch wel makkelijker gezegd dan gedaan. Wel heel nuttig om daar met elkaar over de brainstormen en dat doen we dan ook deze middag.

Op 25 november komen ruim 80 ouderenadviseurs van de KBO bij elkaar in Roermond voor hun **jaarlijkse contactdag**. Een bijzondere groep vrijwilligers die zich met

hart en ziel, maar beslist ook met verstand, inzet voor senioren. Samen beleven ze een boeiende dag met interessante workshops over eenzaamheid, schuldenproblematiek, de overgang van WMO naar WLZ en, niet onbelangrijk, het krijgen/vinden van hulpvragen. De ouderenadviseurs zijn goed opgeleid en kunnen helpen bij vragen op het gebied van wonen, welzijn, zorg en financiën. Ze zijn inzetbaar voor alle senioren, dus niet alleen voor KBO-leden. Informeer eens bij een KBO-afdeling in de buurt of bij KBO Limburg in Roermond.

Consulent Elly Gubbels houdt van zingen in gemengd koor Vivace

In november maken KBO-voorzitter Marcel Ballas, penningmeester Joos Jenniskens en directeur Hans Hollanders kennis met **gedeputeerde Robert Housmans**. Het is voor het eerst dat het provinciebestuur van Limburg een gedeputeerde heeft met seniorenbeleid in de portefeuille. Dat was overigens ook een nadrukkelijke wens vanuit het Netwerk Senioren Limburg. Het is duidelijk dat deze gedeputeerde daar ook echt werk van wil maken. Hij blijkt goed op de hoogte te zijn van het werk van de KBO. Ook dat zorgt ervoor dat deze kennisgeving goed en prettig verloopt!

'Een concert op de maan!'

"Ik ben in 2019 70 jaar geworden. Dat heb ik met mijn grote familie (al mijn medewerkers!) en mijn kleine familie (vrouw, kinderen, kleinkinderen en enkele toffe vrienden) fijn gevierd. Bovendien was er het 100e Vrijthofconcert en ik hoop er nog een heleboel aan toe te voegen. Ik wil zolang mij dat is gegeven, muziek blijven maken, op wat voor een manier dan ook. Maar de allermooiste droom is een concert op de maan, het zou te gek zijn om daar eens op te treden! Hoe moeilijk het leven soms ook lijkt, probeer de dingen positief te benaderen. Lach elke dag, al is het maar om iets kleins, want lachen is én houdt gezond!"

André Rieu

van de Academische Werkplaats Ouderenzorg, een instituut dat voortdurend verbinding legt tussen de theorie en de praktijk van de ouderenzorg. Op weg naar Kerstmis spraken we met een aantal zusters van KBO Onder de Bogen in Maastricht. Een inspirerend verhaal over hun inzet in de samenleving voor met name de kwetsbaren.

Veel interesse van de **CDA-delegatie van de Statencommissie voor Cultuur en Samenleving** voor het werk van KBO Limburg. Dat blijkt tijdens een bezoek op 7 december aan ons kantoor in Roermond. We spreken o.a. over de ouderenadvisering en over het Netwerk Senioren Limburg (NSL) waar KBO de kartrekker van is. Maar ook over onze projecten, zoals Zelf Sjöldj en de Risk Factory die senioren vanaf januari kunnen bezoeken en Samen tegen Eenzaamheid dat in 2020 van start gaat. Prettig als daar aandacht en waardering voor is vanuit de politiek!

December

Begin december ontvangen alle leden van KBO Limburg de derde en laatste uitgave van Senioren

Limburg van dit jaar. Deze keer met niemand minder dan **Andre Rieu op de voorpagina**. Hij komt dan ook uitgebreid aan het woord in dit blad. Met zijn 70 jaar bruist hij nog steeds van energie en ambitie. Dat geldt overigens ook voor Huub Esten, fervent voorvechter van een goed en waardevast pensioen en winnaar van de Hub Cobbenprijs 2019. In dit blad ook een uitgebreid interview met professor Jan Hamers, directeur

De afdelingen ontvangen in december de langverwachte informatie over het project 'Website bouwen voor afdelingen'. Ze kunnen zich nu aanmelden voor een interactieve informatiebijeenkomst in januari. Dat gebeurt dan ook massaal. Er moeten zelfs twee bijeenkomsten worden georganiseerd blijkt al snel. Erg leuk dat de afdelingen kennelijk staan te trappelen om hiermee aan de slag te gaan. Dat wordt een mooi project in het nieuwe jaar!

In de loop van dit jaar heeft Elly Gubbels stap voor stap haar werkzaamheden weer opgepakt na een periode van ziekte en herstel. Dat betekent dat het werk van haar vervanger **Arthur Janssen** er weer op zit. We hebben veel plezier gehad van zijn meedenken en meedoen. Naast de ouderenadviesing heeft Arthur o.a. ook de coalitieakkoorden van de gemeenten in Limburg doorgespit op zoek naar de seniorvriendelijkheid van het beleid. Een stevige klus! Arthur is ook voorzitter van Stichting Mentorschap Limburg waarmee we vorig jaar een samenwerking zijn aangegaan. Binnen de KBO gelederen wist hij o.a. Elly Gubbels en Hans Hollanders te strikken voor het mentorschap. Goed voorbeeld doet goed volgen?!

We gaan ons opmaken voor de **feestdagen**. Hopelijk voor veel mensen mooie dagen met aandacht **voor elkaar**. Aandacht: mooi om te ontvangen, mooi om te delen, maar ook heel mooi om te geven. We gaan richting 2020 met mooie projecten in het verschiet. Samen tegen eenzaamheid, Website bouwen voor afdelingen en hopelijk ook meer duidelijkheid over KBO PCOB vernieuwt. Dan kunnen we ook in 2020 het tempo erin houden en samen stevig door kunnen stappen!

'Licht in het duister'

"De echte boodschap van het Kerstfeest overstijgt onze kleine wereld. Ze is gericht tot heel de mensheid, die steeds kwetsbaarder blijkt te worden. Zijn de vele protesten en demonstraties van dit ogenblik niet vaak een roep om recht, menselijke erkenning, om bevrijding? Het kwetsbare Kerstkind blijft mensen raken, wordt gezien als een licht in het duister van de tijd. Als congregatiegemeenschap proberen we – samen met vele medemensen – elkaar aan te vullen en te dragen. Ons verbonden-zijn in Christus was en is nog altijd de diepe kracht bij Gods menswording in deze wereld. 'Gezegend zij die elkaar dragen' proberen we steeds werkelijkheid te laten worden in ons leven."

Zusters Onder de bogen Maastricht

Nu, medio 2020 blijkt dit jaar heel anders uit te pakken. We krabbelen op vanuit een ongekennde, maar intelligente lockdown. Eind 2019 konden we totaal niet vermoeden wat voor een ingewikkelde tijd er in het verschiet lag. Maar daarover meer in het volgende jaaroverzicht. Want ook in die periode is de KBO veerkrachtig gebleken!

Jaaroverzicht KBO Limburg 2019

Redactie

KBO Limburg
Quotes afkomstig uit artikelen in 'Senioren Limburg'

Eindredactie

Joan Raaijmakers
communicatieadviseur
KBO Limburg

Foto's

Pim Ermers
Huub Corstjens
KBO-afdelingen
Andre Rieu productions
Risk Factory
Jan Karel Bolleman
Shutterstock

Vormgeving en druk

hoenenenvandooren.nl
Sint Odiliënberg

Oplage

1.000 exemplaren

